

logiája és az ekzémás hólyagcsák sterilitásának immunológiai magyarázata volt és ez az immunológiai, melyet csakhamar követett az allergológiai szemlélet, azután tényleg végig kísért pályámon akár microbás, akár gombás vagy allergiás betegségekről volt szó.

Mindig azt néztem és kerestem, nincs-e a különféle bőrbetegségeknek immunológiai-allergológiai háttere és ha életem folyamán természetesen sok egyéb dermatológiai és venerológiai kérdéssel is foglalkoztam, az ifjúkori serológiai-allergológiai tanulmányok vezéreltek mindig kutató munkámban.

Persze ez nem összeférhetetlen a klinikai munkával. A betegségek diagnosztikájának helyes felállítása és a gyógyítási eredmények éppolyan kielégülést adhatnak, mint a sikeresen végzett tudományos munka és a legkitűnőbb klinikusok épp oly intenzíven foglalkoznak a betegekkel, betegségekkel és gyógyítással, mint a folyamatok aetiológiájának és pathogenesisének kutatásával. A magam részéről mindig követtem ezt az elvet és igyekeztem tudásomat tanítványaimnak átadni. Ha ez akár csak részben is sikerült, éppúgy örömeimre szolgál, mint szolgált a jól végzett klinikai és tudományos munka. A klinikai kutatóknak nem szabad megfedkezni arról, amit Schick Béla mondott visszaemlékezéseiben: először jön a beteg, másodszor a beteg, harmadszor ismét a beteg, azután jöhet a tudomány, de ez várhat.

Köszönöm figyelmüket!

FELKÉRT ELŐADÁSOK

Az idiopathiás nephrotikus syndroma allergiás eredete

HÁMORI ARTHUR dr.

Kísérleti adatok: Nephrotoxikus nephrosis. *Masugi* heterolog vese-ellenes serummal olyan kísérleti kórképet idézett elő, amely az emberi nephritist híven utánozta. Később *Ehrich* és *mtsai* arról számoltak be, hogy patkányokon kétféle kórkép idézhető elő: egyik a nephritis, ha a nephrotoxikus serum adagja kicsi, másik a nephrosis, ha a nephrotoxikus serum adagja nagy. A szerző vezetésével működő laboratóriumban *Tompa* és *Kádas* abból indult ki, hogy a „tisza” nephrosis elsősorban gyermekek betegsége. Ezért infantilis nyulakat kezeltek nephrotoxikus kacsasavóval. A kísérletek feltevéseit igazolták, mert némelyik állapotban nephritis, másokban nephrosis alakult ki. „Autoimmun nephrosis”. *Heymann* és *mtsai* patkányokat autolog, homolog vagy heterolog vesével és Freund-adjuvanssal immunizáltak, és ilyen módon sikerült nephrosist előidézniök. Az „autoimmun nephrosis”-t nem glomerularis cirkuláló immuncomplexek okozzák. Az antigen funkciót a proximalis tubulus hámséjtek periluminalis része teljesíti.

Klinikai adatok: *Lange* és *mtsai* állították először, hogy a serum alacsony complement-szintje jellegzetes nephrosisra és nagyon szoros a viszony a sikeres therapia és a complement-szint emelkedése között. A szerző *Gofman*-nal azt találta, hogy az alacsony complement-szint valóban a nephrotikus kórfolyamat aktivitásának egyik érzékeny jele, azonban jelentőségét két tényező csökkenti: 1. súlyos kórképekben normalis lehet a complement-szint, 2. az alacsony complement-szint gyorsan normalissá válik infectio hatására. Újabban többen

a Magyar Allergologiai Társaság és a Magyar Dermatologiai Társulat közös rendezésében
RAJKA ÖDÖN, a MTA lev. tagja 80. születésnapja alkalmából

immuno-allergologia a dermato-venereológiában

tárgykörből 1970. december 18–19-én, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem
Bőrklínika tantermében tartott nagygyűlésről.*

DECEMBER 18., PÉNTEK DÉLELŐTTI ÜLÉSSZAK:

Elnökség: Prof. Dr. A. D. Ado, a Szovjetunió Orvostudományi Akadémia tagja, Prof. Dr. Gömöri Pál, a MTA tagja, Prof. Dr. Rajka Ödön, a MTA lev. tagja, Prof. Dr. Hámori Arthur, a MAT elnöke és Prof. Dr. Pastinszky István, a MDT elnöke.

Üléstítkár: Vezekényi Klára dr.

ELNÖKI MEGNYITÓK

A Magyar Allergologiai Társaság és a Magyar Dermatologiai Társulat közösen rendezett nagygyűlését az Allergologiai Társaság nevében megnyitom. Kérem, hogy a prezídiumban vegyenek részt Rajka akadémikus, Ado akadémikus és Gömöri akadémikus, aki a MTA és a MOTESZ elnöksége nevében jelent meg. Ich begrüße im Namen der Ungarischen Allergologischen Gesellschaft und der Ungarischen Dermatologischen Gesellschaft unseren lieben Gast Prof. Dr. Ado, den Mitglied der Akademie der Sowjetunion.

Mint tudjuk, azért jöttünk össze, hogy Rajka akadémikust 80. születésnapja alkalmából köszöntsük. Rajka akadémikus tudományos munkássága két pilléren nyugszik: Egyik a dermatologia, másik az allergologia területére támaszkodik. Ezért személyét egy társaság nem sajtíthatja ki. Rajka akadémikus valóságos polihisztor az allergologia területén. Gazdag ismeretanyagával birtokolja az immunopathologia elméleti és gyakorlati problémakörét egyaránt. Tudományos munkásságát, kiemelkedő eredményeit nálamnál hivatottabbak fogják értékelni. Én csupán annak a gondolatnak szertenék kifejezést adni, hogy Rajka akadémikus tevékenysége, „trigger mechanizmus”-nak tekinthető. Különböző bizottságokban, symposionok rendezésében, konzultációkkal kapcsolatban és az allergologia területén írt vagy szerkesztett különféle monográfiákkal serkenti és sugallja az egész magyar allergologiai kutatást. Alkotó egyénisége dacol az évek múlásával, bajokkal és betegséggel. Töretlen lélekkel, fiatalos hévvel és változatlan tetterővel munkálkodva, kivívta mindazoknak a bámulatát, akik őt közelebről ismerik. A magam részéről tisztelettel meghajtom előtte a fejemet. Azt hiszem, mindannyiunk óhaját tolmácsolom, amikor azt kívánom, hogy még sok-sok éven át élvezze az alkotó munka örömét.

Hámori Arthur dr.

* Az elhangzott beszédek és előadások anyagát lektorálta és sajtó alá rendezte
Korossy Sándor dr.

azt találták vese-biopsziás anyag vizsgálatakor, hogy immunoglobulinok rakódnak le a glomerulusokban, és sikeres kezelés eredményeként csaknem egészen felszívódnak.

Synthesis: Nem kétséges, hogy az idiopathiás nephrotikus syndroma allergiás elmélete szilárd kísérleti alapokra helyezkedett, de az állatkísérletek eredményei közvetlenül nem vihetők át emberre. Joggal gondolhatnánk a modellek alapján, hogy nephrotikus syndroma akkor keletkezik, ha az immunológiai reactio viharos, holott a valóság: az emberi betegség lappangva kezdődik. Az ellentétek feloldása: nagy mennyiségű nephrotoxin befecskendezésével az emberi megbetegedés első mozzanatát: a nagy proteinuriát sikerült utánozni. A nagymérvű fehérjevesztésnek az a következménye, hogy csökken az antitest-képzés a kísérleti állatban és az emberben egyaránt. Gyermekeken a lappangó immunológiai mechanizmus minden bizonnyal azért okoz nephrosis-syndromát, mert a glomerulus basalis membranja kortól függően, sőt talán genetikailag is determinálva különösen érzékeny.

Miért nem alakult ki endothel proliferatio a „tisztá” nephrosisban, mint a nephritisben? *Vassalli* és *McCluskey* megállapította, hogy Masugi-nephritisben fibrin-tárolás folyik, és ha a fibrin-tárolást anticoagulans therápiával megakadályozzuk, akkor elmarad az endothel-proliferatio. A tárolás, valóban a kórfolyamat essentialis vonása. A szerző *Tompá*-val azt találta, hogy a Masugi-nephritisben a glomerulus endothelsejtjei exogen colloidot: a tust is tárolják.

Az állatkísérleteknek megfelelően, az emberi acut glomerulonephritisnek jellegzetes vonása a hypercoagulabilitas, amint a szerző *Boros*-sal, *Gofman*-nal és *Pásztory*-val megállapította. Ugyan ez a jelenség figyelhető meg idiopathiás nephrotikus syndromában is. Munka-hypothesisként feltételezhető, hogy nephrotikus syndromában is folyik fibrin-tárolás a glomerulusban, az endothelsejtek átalakulnak tárolósejtekké, de a szervezet valami oknál fogva nem képes válaszolni a megterhelésre endothel-proliferációval, talán éppen a nagy fehérjevesztés következtében. A szerző végül hangsúlyozza, hogy nem minden idiopathiás nephrotikus syndromában lehet kimutatni az allergiás mechanizmus jeleit.

Autoimmun vasculitisek

KIRÁLY KÁLMÁN dr.

Diagnosztikus gondolkodásunkat nagymértékben előrevitte annak felismerése, hogy a különböző dermatológiai kórképek és klinikai tünetek aetiopathogenetikai alapját vasculitisek képezik. A vasculitisek közé sorolt kórképek aetiológiája és pathomechanizmusa igen különböző. Közöttük allergiás, illetve autoimmun tényezők szerepelnek.

Vasculitis: a bőr, a subcutis vagy a belső szervek különböző átmérőjű ereinek — a capillarisknak és arterioláknak, ritkábban a vénáknak — primaer gócos gyulladása. Valamilyen endothel károsodás következtében thrombocytá és fibrinkiválás történik az ér lumenében. Ennek következménye lehet: a permeabilitás fokozódása, thrombusképződés és az érlumen teljes elzáródása, vagy az érfal elhalása a kivándorolt leukocyták hatására. Természetesen az ér által ellátott terület — a histion — károsodása is ennek megfelelően különböző mérvű: savós gyulladás, necrobiosis, vagy necrosis. A bevezető endothel károsodást a direkt fizikokémiai és toxikus ártalmakon kívül gyakran immunfolyamat váltja ki. Autoimmun a szó szoros értelmében véve csak olyan vas-